

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/208/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119200056
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7119200056.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozuláckovej a JUDr. Jany Dudíkovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého V. P. nar. X.XX.XXXX bývajúceho u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: F. P. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v F. na ul. F. E. č. X zastúpenej JUDr. Martinom Salokom advokátom Advokátskej kancelárie SITÁR & SALOKA so sídlom v Košiciach na ul. Zvonárskej č. 8 a J. L. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v J. č. XX o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 12.9.2019 č.k. 11P 1/2019-118 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil výživné pre mal. V. od otca zo 100 € na 150 € mesačne od 3.1.2019 do budúca. Dlhé výživné za obdobie od 3.1.2019 do 31.8.2019 v sume 400 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 € spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Poukázal na to, že maloletý žije so svojou matkou v byte rodičov a s maloletým sa vôbec nestretáva, nemá ani jeho priezvisko a nie je vedený v rodnom liste ako otec. Konštatoval, že aj on rovnako ako matka prispieva rodičom 150 € na domácnosť. Konštatoval, že ak by žil v podnájme, tak by platil za podnájom čiastku od 300 € až 450 €. Uviedol, že ako murár zarába 650 € až 800 € v hrubom a aj firmy, ktoré dávajú ponuky na Profesii.sk, ponúkajú takéto sumy, ale v skutočnosti zostanú pri minimálnej sume, čo je v dnešnej dobe 520 €. Snaží sa pravidelne platiť výživné napriek tomu, že mu to jeho majetkové pomery nedovoľujú. Nesúhlasí so zvýšením výživného ani s dlhým výživným, pretože súd mal vychádzať z potvrdení, ktoré doručil súdu o dĺžke zamestnania a zápočte dôb, kde jeho príjem činil 426 € a v tom čase platil 100 € mesačné výživné a ešte uhradil dlžné výživné 50 €. Takto určené výživné platil, pričom zadlžil aj svojich rodičov, lebo zo sumy, ktorú zarobil, mu nezostávalo dostatok finančných prostriedkov na živobytie. Poukázal na to, že maloletý má 8 rokov a už mu bolo dvakrát zvýšené výživné v dosť neprimeranej výške napriek jeho príjmu. Výdavky 8-ročného dieťaťa nepovažuje za primerané 400 € mesačne a ani sumu určeného výživného. Uviedol, že v súčasnosti je bez pracovného pomeru a dodal, že aj keď nemal zamestnanie, stále si vyživovaciu povinnosť plnil a nežiadal o zníženie výživného. Na pojednávaní mal pocit, že súd je voči jeho osobe zaujatý, pretože nevezal do úvahy jeho argumenty. Z uvedeného dôvodu navrhol zamietnuť návrh na zvýšenie výživného.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny, pretože je v záujme maloletého dieťaťa, ktoré v čase predchádzajúcej úpravy navštevoval materskú školu a v súčasnosti je žiakom 1. ročníka základnej školy.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Nesúhlasí s názorom otca, že má pocit, že súd bol voči nemu zaujatý, pretože ako účastník konania mal rovnaké procesné práva a povinnosti ako ona, čo znamená, že svoje tvrdenia v konaní mal aj preukázať a jeho nečinnosť nemôže byť na príťaž maloletému. Tvrdenia otca o tom, že nie je schopný sa zamestnať, považuje za účelové a nepotvrdené, pretože v konaní nepredložil jediný dôkaz, ktorý by preukazoval jeho snahu o nájdenie si zamestnania, naopak, z jeho výpovede a predložených dôkazov vyplýva, že sa účelovo vyhýba oficiálnemu zamestnaniu a zvýšeniu príjmu, pretože nie je ochotný zmeniť spôsob života aby nemusel platiť výživné. V súčasnej dobe podľa jej informácií by sa mal nachádzať v zahraničí v Nemecku, avšak nevie si to overiť, pretože dlhodobo s otcom nekomunikujú. Uviedla, že v konaní preukázala potreby zvýšenia výživného pre maloletého od nástupu do základnej školy, keďže jeho odôvodnené potreby sa zvýšili na cca 400 € mesačne. Tieto skutočnosti považuje za podstatný dôvod na zvýšenie výživného aj ustálená súdna prax. Má pravidelné náklady na starostlivosť o maloletého, strava 70 €, bývanie 150 €, hygiena 10 €, výdavky na lieky, alergia 20 €, poistenie 20 €, náklady na dopravu 10 €, ošatenie 20 €, školská družina 11 €, ako aj nepravidelné náklady napríklad choroba, úrazy, návštevy kamarátov, detské oslavy a podobne. Taktiež má výdavky jednorazové ročné na školské potreby 150 €, špeciálne učebnice 20 €, školské výlety, exkurzie, kultúrne podujatia 30 €, hračky 200 €, futbal BENECOL poplatok 300 €, náklady na futbal 150 €. Poukázala na princíp potenciality príjmov, ktorý jasne hovorí, že pri rozhodovaní o výživnom nie sú rozhodujúce skutočné zárobkové, prípadne aj majetkové pomery otca, ale reálne možnosti dané okrem iného fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí, pracovných skúseností a podobne. Schopnosti otca však nie sú využívané adekvátne z dôvodu úmyselného vyhýbania sa vyšším zárobkovým možnostiam, preto súd by mal zásadne vychádzať z príjmu, ktorý by povinný rodič dosahoval v takom pracovnom zaradení (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 20.8.1969 sp.zn. 8Cz 23/69, R 27/1970). Uviedla, že otec sa dobrovoľne vzdal zamestnania bez vážneho dôvodu, čím zmenšil svoj príjem reálne o 430 €. Po odchode zo zamestnania sa neprihlásil na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý by mu síce ako spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným neprispieval, ale platil by za neho odvody do Sociálnej a zdravotnej poisťovne vo výške minimálne 66 €. Konštatovala, že otec údajne žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorým má prispievať 150 € mesačne, avšak na pojednávaní uviedol, že nejde o pravidelné platby a jeho rodičia túto čiastku nevyžadujú. Ide o dobrovoľné plnenie, ku ktorému nie je zaviazaný. Takisto aj údajné platby na dlhu za spoločnosť v sume 20 €, ktoré otec platí a výsledná suma, o ktorú sa dobrovoľne znižuje jeho príjem je minimálne 666 €. Poukázala na § 62 ods. 5 Zákona o rodine a uviedla, že otec má schopnosti aj možnosti nájsť si zamestnanie, nakoľko je vyučený ako stavebník, má prax ako skladník, vodič, nemal žiadne zdravotné problémy, nie je dlhodobo práceneschopný ani inak znevýhodnený. V konaní preukázala, že na trhu práce sú pozície, ktoré by svojimi schopnosťami a praxou mohol obsadiť a zaobstaráť si príjem minimálne 650 €. Konštatovala, že otec je schopný sa zamestnať nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí a jeho miera schopností, možností a majetkových pomerov mu dovoľuje prispievať na výživu maloletého 150 € spolu s dlžným výživným v sume 30 € mesačne, preto navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok.

5. K vyjadreniu matky podal stanovisko otec. Nesúhlasí s jej vyjadrením, pretože nie sú pravdivé konštatácie v ňom uvedené. Tvrdenia matky o jeho práci v Nemecku nie sú ničím podložené. Uviedol, že sa snaží nájsť si zamestnanie a nie je mu známy dôvod, ktorý by ho motivoval k odmietaniu zamestnania. V konaní poukázal na skutočnosť, že napriek jeho snahe si nenašiel zamestnanie. Tvrdenia matky o vyhýbaní sa zamestnaniu považuje za účelové. Ohľadne tvrdenia matky o neevidovaní sa na úrade práce poukázal na to, že v priebehu prvoinštančného konania uviedol, že dôvod, prečo nie je evidovaný, naďalej trvá. V súvislosti s platbami, ktoré platí rodičom uviedol, že sa jedná o nepravidelné platby, pretože v prvom rade si plní vyživovaciu povinnosť. Platby hradené rodičom predstavujú náklady na život otca, nakoľko zahŕňajú stravu, náklady na ubytovanie a je zrejmé, že on nimi nedisponuje, aby mohol pravidelne prispievať na úhradu svojich základných životných potrieb, stravy, ubytovania. Jedná sa o nevyhnutné výdavky a v nevyhnutnej potrebnej miere, ktorá je minimálna a značne pod výškou priemerných nákladov na život dospelého osoby. Pokiaľ matka poukazovala na jeho možnosti a schopnosti v súvislosti s hľadaním zamestnania, poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie, v zmysle ktorého sa dlhodobo nevenuje práci v odbore, ktorý vyštudoval, pretože v tomto odbore má iba minimálne

skúsenosti a absentujúcu prax a preto nie je možné poukazovať na prácu v odbore ktorý vyštudoval, nakoľko sa tomu odboru prakticky nevenoval a nikdy nevykonával v nej prácu.

6. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, správne právne posúdil vec a rozhodol v súlade so zákonom. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s ust. § 191 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

11. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a otec ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. Odvolací súd konštatuje, že rozsah odôvodnených potrieb mal. V. by nepochybne odôvodňoval určenie výživného vo väčšom rozsahu, ale vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie ktorým bolo preukázané, že je v potencionálnych možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletého vo výške súdom určeného výživného, ktoré zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb maloletého a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletého na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jeho všestranný rozvoj, čo prakticky znamená, že podiel matky na výživnom je porovnateľný s podielom otca, preto sú bez právneho významu pomery matky, na ktoré sa otec dovoľáva, ktorá si dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť voči maloletému aj osobnou starostlivosťou.

12. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách maloletých detí aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, ktoré však vždy limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je preto potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravy na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni vysokoškolskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne, ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah, je preto potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. Odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré sú zohľadnené pri určení výživného sú rôzne, podľa okolností každého konkrétneho prípadu. Sú závislé od veku dieťaťa, jeho fyzickej a psychickej vyspelosti, zdravotného stavu, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná situácia jedného z nich predstavuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard

umožní svojmu dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa, rodičia ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo.

13. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, odvolací súd konštatuje, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie v merite veci o určenie výživného pre mal. V., ako aj tej skutočnosti, že je v potencionálnych možnostiach a schopnostiach otca prispievať na jeho výživu v rozsahu súdom určeného výživného napriek skutočnosti, že u posledného zamestnávateľa ukončil pracovný pomer dobrovoľne, pretože odmietal pracovať za minimálnu mzdu. Od uvedeného času nepracuje v trvalom pracovnom pomere nikde, iba si privyrába, čo znamená, že otec mal dostatok času na zabezpečenie zamestnania, z ktorého by vedel zabezpečovať odôvodnené potreby maloletého, čoho dôkazom je skutočnosť, ktorú uviedol otec v priebehu prvostupňového konania, že nebol ochotný pracovať za minimálnu mzdu dôvodiac tým, že si privyrába. Otec podľa svojich vyjadrení bol schopný zabezpečovať si svoje potreby formou rôznych brigád, nie je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie a sám si hradí zdravotné aj iné odvody. Odvolací súd sa stotožnil s uplatnením princípu potenciality príjmov otca, ktorý sám bez vážneho dôvodu sa vzdal zamestnania a objektívnej možnosti platiť výživné, čo nemôže byť na úkor oprávneného maloletého dieťaťa. Je potrebné v tejto súvislosti poznamenať, že žiaden účinný zákon Slovenskej republiky nezakotvuje pre povinného rodiča právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je vyučený, ale Zákon o rodine zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Preto pokiaľ rodič sa vzdá príjmu, z ktorého by vedel zabezpečiť výživu pre svoje maloleté deti bez vážneho dôvodu a tým dôvodom nemôže byť skutočnosť, že sa chce zamestnať len v odbore, ktorý vyštudoval, je povinnosťou súdu preto jeho príjem posudzovať z jeho potencionálnych možností ktoré mal, ale ich nevyužil. Zo zásad vyplývajúcich z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že súd musí pri určení výživného prihliadnuť na to, či povinný neopustil pre neho vhodné zamestnanie poskytujúce mu väčší príjem, pretože je povinnosťou súdu zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že by si povinný našiel zamestnanie s nízkym platom, resp. takmer so žiadnym v domnienke, že ho následne nemožno postihnúť. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu a tým možnosť poskytovania určeného výživného. Keďže nedošlo k zmene závažnejšieho charakteru v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie rozhodnutia súdu prvej inštancie o výživnom, teda k zmene, ktorá by sa výraznejším spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov konania. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o určení počiatku vyživovacej povinnosti otca voči mal. V. od podania návrhu matky po porovnaní pomerov účastníkov s pomermi, ktoré existovali v čase predchádzajúcej úpravy a stotožňuje sa s dôvodmi súdu prvej inštancie, že sú splnené zákonné dôvody na zvýšenie výživného, pretože od predchádzajúcej úpravy, kedy mal. V. navštevoval predškolské zariadenie, v čase podania návrhu bol žiakom 1. ročníka základnej školy a okrem školských potrieb má zvýšené výdavky v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom a športovými aktivitami. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o dlhu na zvýšenom výživnom, preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

14. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 57 CMP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože návrh na ich priznanie nebol predložený.

15. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).